

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเรื่องของ บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในสองลักษณะควบคู่กัน คือ การศึกษาวิจัยในเชิงพรรณนา (descriptive research) การศึกษาวิจัยในเชิงวิเคราะห์ (analytical research) โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (documentary research) และการเก็บรวบรวมจากการสำรวจ (survey research) โดยมีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

การศึกษวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์หาบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2537 และสิ้นสุดการทำงานในวันที่ 5 มีนาคม 2541 จาก 38 เขตปกครอง รวมสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 55 คน โดยได้ทำการทุกหน่วยประชากร ยกเว้นสภากรุงเทพมหานคร 2 คน ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานสภาคนละ 2 ปี เนื่องจากประธานสภาจะมีภาระกิจในหน้าที่มากในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติจึงไม่สามารถแสดงบทบาทในฐานะสมาชิกสภาได้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ตามปกติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้สมาชิกสภา จำนวน 53 คน

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ได้มาจากคำปรึกษาแนะนำ จากรองประธานสภากรุงเทพมหานคร และได้ผ่านความเห็นชอบจากนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้าง แบบสอบถาม ก่อหน้าไปใช้เป็นเครื่องมือไปดำเนินการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

1. ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลบุคคล (personal data) ในส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และข้อมูลที่เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ อาชีพ ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จำนวน 53 คน
2. ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่ใช้วัดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของอำนาจหน้าที่ต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การพิจารณาตราข้อบัญญัติ การพิจารณาอนุมัติงบประมาณ การควบคุมตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร
3. ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่ใช้วัดระดับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ด้านความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมกับประชาชน

การเก็บและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (documentary research) ประกอบด้วยเอกสาร หนังสือ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ รายงานการประชุม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ (survey research) โดยการออกแบบสอบถาม (questionnaire) ใช้สอบถามข้อมูลจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ให้ใช้แบบสอบถามได้ในวันที่มีการประชุม รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากสมาชิกสภาบางท่านที่เปิดโอกาสให้เข้าพบพูดคุยในบางประเด็นที่มีข้อสงสัย และสมาชิกบางท่านได้ให้สัมภาษณ์ประกอบแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในคำตอบด้วย การรวบรวมแบบสอบถามผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคือ 46 ชุด จาก 53 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 86 เมื่อนำมาสำรวจความถูกต้องและคัดแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก 5 ชุด คงเหลือ 41 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 77 ของประชากรที่ทำการวิจัยในครั้งนี้

ปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ก็มีข้อจำกัดบางประการที่ทำให้มีปัญหาและอุปสรรคบางประการ ประกอบด้วยเหตุผลดังนี้

1. การสอบถามความรู้ ความเข้าใจ ในอำนาจหน้าที่ สมาชิกที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจดีพออาจตอบไม่ตรงต่อความเป็นจริง หรือ หลีกเลี่ยง ไม่ให้ความร่วมมือ
2. มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เข้าใจว่าการออกแบบสอบถามอาจมีผลกระทบ

ต่อสถานะภาพและการทำหน้าที่ของคน

3. แบบสอบถามที่ใช้วัดบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้ตอบคำถามมีความรู้สึกว่ามีลักษณะตรวจสอบการทำงานของคน

ผู้ศึกษาวิจัยได้คาดการณ์ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก จึงได้พยายามชี้แจงทำความเข้าใจกับทุกฝ่าย ทุกระดับ การให้ข้อมูลในแบบสอบถามจึงได้รับความร่วมมือในระดับสูงพอสมควร

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลบุคคล ความสัมพันธ์กับประชาชน และการมีส่วนร่วมกับประชาชน มาตรวจสอบวิเคราะห์ตามทฤษฎี หลักการและเหตุผลของการพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา และสถิติวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยไคสแควร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย